

En Historie fra Klitterne

Det er en Historie fra de jyske Klitter, men den begynder ikke derovre, nei langt borte, Syd paa, i *Spanien*; Havet er Farvei mellem Landene; tænk Dig derhen, til *Spanien*! der er varmt og der er deiligt; der voxe de ildrøde Granatblomster mellem de mørke Laurbærtræer; fra Bjergene vifter en forfriskende Vind ned over Orangehaveerne og de prægtige mauriske Haller med de gyldne Kupler og de farvede Vægge; gjennem Gaderne drage Børn i Procession med Lys og vaiende Faner, og over dem, saa høi og klar, løfter Himlen sig med funkende Stjerner; Sang og Castagnetter klinge, Knøse og Piger svinge sig i Dands under de blomstrende Akasietræer, mens Tiggeren sidder paa den hugne Marmorsteen og qvæger sig med den saftige Vandmelon, døser Livet hen; det er som en deilig Drøm det Hele, og give sig hen i den, – ja, det gjorde saa ganske to unge, nygifte Folk, og dem var ogsaa her givet alle Jordens Goder: Sundhed, godt Humeur, Rigdom og Hæder.

»Vi ere saa lykkelige som Nogen kunne være det!« sagde de i Hjertets fulde Overbeviisning; dog et Trin endnu høiere i Lykke kunde de løftes, og det vilde være skeet, naar Gud forundte dem et Barn, en Søn, der lignede dem paa Legeme og Sjæl.

Det lykkelige Barn vilde blive hilset med Jubel, finde den høieste Omhu og Kjærlighed, al den Velvære, som Rigdom og formaaende Slægt kan skabe.

Som en Fest glede Dagene hen, for dem.

»Livet er en Kjærligheds Naadegave, næsten ufattelig stor!« sagde Hustruen, »og denne Lyksaligheds Fylde skal i det andet Liv kunne voxe og det frem i en Evighed! – jeg rummer ikke denne Tanke!«

»Og den er visselig ogsaa et Overmod af Menneskene!« sagde Manden. »Det er i Grunden en forfærdelig Stolthed at troe man skal leve evig – blive som Gud! det var jo ogsaa Slangens Ord, og den var Løgnens Herre.«

»Du tvivler dog ikke om et Liv efter dette?« spurgte den unge Hustru, og det var som foer første Gang en Skygge gjennem deres solbelyste Tankerige.

»Troen lover det, Præsterne sige det!« sagde den unge Mand, »men just i al min Lykke føler og erkjender jeg, at det er en Stolthed, en Overmods-Tanke at forlange et andet Liv efter dette, en fortsat Lyksalighed, – er ikke her i denne Tilværelse givet os saa Meget, at vi kunne og bør være tilfredse!«

»Ja os blev der givet det!« sagde den unge Kone, »men hvormange Tusinder blev ikke dette Liv en tung Prøvelse; hvor Mange ere ikke ligesom kastede ind i Verden til Armod, Skjændsel, Sygdom og Ulykke; nei, var der ikke et Liv efter dette, da var Alt paa denne Jord for ulige fordeelt; da var Gud ikke den Retfærdige!«

»Tiggeren dernede har Glæder, for ham ligesaa store, som Kongen har dem i sit rige Slot!« sagde den unge Mand, »og troer Du ikke, at Arbeids-Dyret, som prygles, sulter og slæber sig ihjel, har Fornemmelse af sine tunge Levedage? Det kunde da ogsaa forlange et andet Liv, kalde det en Uret, at det ikke blev stillet i en høiere Række af Skabningen!«

»I Himmeriges Rige ere mange Værelser, har Christus sagt!« svarede den unge Kone, »Himmeriges Rige er det Uendelige, som Guds Kjærlighed er det! – ogsaa Dyret er en Skabning, og intet Liv troer jeg vil fortæbes, men vinde al den Lyksalighed, det kan modtage og som er det nok!«

»Men mig er nu denne Verden nok!« sagde Manden, og slyngede sine Arme om sin deilige, elskelige Hustru, røg sin Cigaretto paa den aabne Altan, hvor den svale Luft var fyldt med Dufften af Oranger og Nelliker; Musik og Castagnetter klang nede fra Gaden, Stjernerne blinkede ovenfra, og to Øine fulde af Kjærlighed, hans Hustrus Øine, saae paa ham med Kjærlighedens evige Liv.

»Et saadant Minut,« sagde han, »er det vel værdt at fødes for, fornemme og – forsvinde!« han smilede, Hustruen løftede Haanden mildt bebreidende – og Skyen var igjen borte, de var altfor lykkelige.

Og Alt syntes at føie sig for dem til at skride frem i Hæder, Glæde og Velvære, der kom en Omvexling, men kun i Sted, ikke i Det at nyde og ret at vinde Livets Glæde og Lyst. Den unge Mand blev af sin Konge sendt som Gesandt til det keiserlige Hof i Rusland, det var en Hæderspost, hans Fødsel og Kundskaber gav ham Ret dertil; stor Formue havde han, hans unge Kone havde bragt ham een ikke ringere, hun var Datter af den rigeste, meest anseete Kjøbmand. Et af dennes største og bedste Skibe skulde i dette Aar just gaae til *Stockholm*, det skulde føre de kjære Børn, Datter og Svigersøn, til *Petersborg*, og der blev kongeligt indrettet ombord; bløde Tæpper for Fødderne, Silke og Herlighed rundt om.

Der er en gammel Kæmpeviser, som nok alle Danske kjender: den kaldes »*Kongens Søn af England*,« han ogsaa seiler paa saa kosteligt et Skib, dets Anker er indlagt med det røde Guld og hvert Toug med Silketvinde, det Skib maatte man tænke paa ved at see det fra *Spanien*, her var samme Pragt, samme Afskedstanke:

»Gud lade os alle med Glæde findes!«

Og Vinden blæste hurtig ud fra den spanske Kyst, Afskeden blev kun kort; i faa Uger maatte de kunne naae Maalet for deres Reise; men da de var vel ude, lagde Vinden sig, Havet blev blankt og stille, Vandet lyste, Himlens Stjerner lyste, det var som Festaftener i den rige Kahyt. Tilslidst ønskede man dog det vilde lufte op, blæse en god Medbør, men den blæste ikke, løftede sig Vinden, da var den altid imod, saaledes gik Uger, ja hele to Maaneder, først da blev Vinden heldig, den blæste Sydvest, de vare midt ude mellem *Skotland* og *Jylland*, og Vinden tog til, ret ligesom i den gamle Viser om »*Kongens Søn af England*.«

»Da blæste der Veir og mørken Sky,

De vidste dennem hverken Land eller Ly,

Saa kasted' de ud deres Anker huld,

Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmark.«

Det er nu mange Tider siden. Kong *Christian den Syvende* sad paa den danske Throne og var da en ung Mand; Meget er skeet efter den Tid, Meget omskiftet og forandret; Sø og Mose ere blevne frodig Eng, Hede bleven dyrket Land, og i Læ af Vestjydens Huus voxer Æbletræer og Roser, men de maae søges op, thi de krybe i Læ for de skarpe Vestenvinde. Man kan derovre ret tænke sig tilbage i Tiden, længere end til *Christian den Syvendes* Regjering; som dengang, i *Jylland*, saaledes endnu, strækker sig milevidt den brune Hede med sine Kæmpegrave, sine Luftsnyer, sine krydsende knoldede og sanddybe Veie; Vester paa, hvor store Aaløb falde i Fjordene, breder sig Eng og Mose begrændset af høie Klitter, der, liig en Alperække med savformede Toppe, løfte sig mod Havet, de afbrydes kun af høie Leerskrefter, dem Søen Aar for Aar bider Kæmpe-Mundfulde af, saa at Brinker og Høider styrte som rystede ved Jordskjælv. Saaledes seer der ud i Dag den Dag, saaledes var der for de mange Aaringer tilbage, da de to Lykkelige seilede derude paa det rige Skib.

Det var sidst i September, det var Søndag og Solskins Veir, Kirkeklokkernes Lyd naede hinanden langs Nissumfjord, Kirkerne der staae som hugne Kampesteen, hver af dem er et Stykke Fjeld; Vesterhavet kunde rulle over dem og de skulde staae; paa de fleste mangle Taarnet, Klokkerne hænge da frit ude mellem to Bjælker. Kirketjenesten var endt, Menigheden kom fra Gudshuus ud paa Kirkegaarden, hvor dengang som endnu ikke fandtes eller findes Træ eller Busk, ikke en plantet Blomst eller en Krands lagt paa Graven; knoldede Høider vise, hvor de Døde ere jordede, et skarpt Græs, pidsket af Vinden, voxer over den hele Kirkegaard; en enkelt Grav har maaskee et Monument, det vil sige en hensmudret Træbul, tilhugget i Liigkisteform; Træstykket er hentet fra Vestegnens Skov: det vilde Hav, der voxer for Kystboen de tilhugne Bjælker, Planker og Træer, som Brændingen kører i Land. Vinden og Havgusen forvitrer snart det henlagte Træestykke; en saadan Stump laae her paa en Barnegrav, og hen til den gik en af Konerne som kom fra Kirken; hun stod stille, saae paa det halvopløste Træestykke, lidt efter traadte hendes Mand til; de talte ikke et Ord, han tog hende ved Haanden og de gik fra Graven ud paa den brune Hede, over Moseland og hen imod Klitterne; længe gik de tause.

»Det var en god Prædiken idag!« sagde Manden, »havde man ikke vor Herre, saa havde man Ingenting!«

»Ja,« svarede Konen, »han glæder og han bedrøver! det har han Ret til! – Som imorgen havde vor lille Dreng været fem Aar, havde vi maattet beholde ham.«

»Der kommer ikke Noget ud af, at Du sørger!« sagde Manden. »Han er sluppen godt fra det! han er jo, hvor vi maae bede om at komme!«

Og saa talte de ikke mere og gik hen imod deres Huus mellem Klitterne; pludselig, fra en af disse, hvor ikke Marehalmen holdt Sandet, løftede sig ligesom en stærk Røg, det var et Vindstød, der borede sig ind i Klitten og hvirvlede i Veiret de fine Sanddele; der kom endnu et Vindkast, saa alle de mellem Snore ophængte udspændte Fisk slog mod Husets Muur og Alt var igjen stille; Solen brændte varmt.

Mand og Kone gik ind i Huset og var snart af Søndagsklæderne, skyndte sig saa over Klitterne, der stode som uhyre Bølger af Sand pludseligt standsede i deres Bevægelse; Klitlag og Marehalmens blaagrønne skarpe Straa gav nogen Farvevexel mod det hvide Sand. Et Par Naboer kom til, de hjalp hinanden med at faae Baadene høiere op i Sandet, Vinden blev stærkere, den var bidende kold, og da de gik tilbage over Klitterne, fygede Sand og skarpe Smaastene dem i Ansigtet; Bølgerne løftede hvide Toppe, og Blæsten klippede den øverste Kam af saa det sprøitede efter.

Det blev Aften, der lød en svulmende Susen i Luften, hylende, klagende, som en Hærskare af fortvivlende Aander, den overdøvede Havets Rullen, uagtet Fiskerhuset laae det saa nær. Sandet fygede paa Ruderne og imellem kom et Kast som skulde Huset rystes i sin Grund. Det var mørkt, dog mod Midnat vilde Maanen komme op.

Luften klaredes, men Stormen foer i al sin Vælde hen over det dybe, sortladne Hav. Fiskerfolkene havde allerede forlænge siden lagt sig tilsengs, men det var ikke at tænke paa i det Guds Veir at lukke et Øie; da bankede det paa Vinduet, Døren aabnedes og der blev sagt: »Der staaer et stort Fartøi fast paa den yderste Revle!« i eet Spring vare Fiskerfolkene ude af Sengen og i Klæderne.

Maanen var kommen frem, det lysnede nok til at see, havde man kunnet holde Øinene aabne for Sandflugt, det var en Vind, saa man kunde lægge sig mod den og kun med stor

Besvær, krybende mellem Vindkastene, kom man over Klitterne, og her fløi som Svaneduun i Luften den salte Fraade og Skum op fra Havet, der som et rullende kogende Fald væltede mod Kysten. Man maatte rigtignok have et øvet Øie til strax at finde Fartøiet derude; en prægtig Tomaster var det; den løftedes netop nu over Revlen, tre, fire Kabellængder udenfor den sædvanlige Havstok, den drev mod Land, stødte paa den anden Revle og stod fast. Umuligt var det at bringe Hjelp, Søen var for voldsom, den slog mod Fartøiet og hen over det. Man troede at høre Nødskrigene, Dødsangestens Raab, man saae den travle, hjælpeløse Virksomhed. Nu kom en Sø, der, som et knusende Fjeldstykke, faldt paa Bugsprydet og dette var borte, Agterenden løftede sig høit over Vandet. To Mennesker sprang med hinanden i Søen, de forsvandt – et Nu – og en af de største Bølger, der rullede op mod Klitterne, kastede et Legeme ind paa Stranden – en Qvinde var det, et Liig maatte de troe; et Par af Fruentimmerne tumlede med hende og troede at bemærke Liv, hun blev bragt over Klitterne til Fiskerhuset. Hvor var hun smuk og fiin, vistnok en fornem Dame.

De lagde hende i den fattige Seng; der var ikke Linned-Trevl i den, der var et Uld-Lagen at svøbe sig i, og det var godt varmt.

Tillive kom hun, men i Feber, hun vidste slet ikke hvad der var skeet eller hvor hun var og det var jo ogsaa godt, thi Alt hvad hende kjærte var, laae paa Havsens Bund, det gik dem derude, som Kæmpevisen har sjunget om »*Kongens Søn af England*«:

»Det var stor Ynk at see derpaa,
Det Skib sloges alt i Stykker smaa.«

Vragstumper og Spaaner skyllede i Land, hun var den eneste Levende af dem Alle. Endnu foer Vinden hylende hen over Kysten, nogle Øieblik havde hun Ro, men snart kom Smerter og Skrig, hun slog sine to deilige Øine op, sagde nogle Ord, men Ingen her kunde forstaae det.

Og da, for Alt hvad hun havde lidt og stridt, holdt hun i sine Arme et nyfødt Barn; det skulde have hvilet paa Pragtseng, med Silkegardiner, i det rige Huus! det skulde med Jubel have været hilset til et Liv rigt paa alle Jordens Goder, og nu havde *Vor Herre* ladet det fødes i den fattige Vraa! ikke engang et Kys fik det af sin Moder.

Fiskerkonen lagde Barnet op til dets Moders Bryst, og det laae ved et Hjerte, som ikke længer slog, hun var død. Det Barn, som Rigdom og Lykke skulde have opammet, var kastet ind i Verden, kastet af Søen ind i Klitterne, for at prøve den Fattiges Lod og tunge Dage.

Og altid kommer os her i Sind den gamle Sang:

»Den Kongens Søn hannem randt Taare paa Kind,
Christ bedr't, jeg kom for Bovbjerg ind!
Jeg er nu kommen saa ilde at holde!
Men var jeg kommen i Herr *Bugges* Lehn,
Da havde mig røvet hverken Ridder eller Svend!«

Lidt Syd for *Nissumfjord*, paa den Strand Hr. *Bugge* engang havde kaldt sin, var Skibet strandet; de haarde, umenneskelige Tider, da Vestkystens Beboere øvede Ondt, som man siger, mod den Strandede, var længst forbi, Kjærlighed og Hjertelag, Opoffrelse for de Skibbrudne fandtes der som den i vor Tid lyser frem i de ædleste Træk; den døende Moder og det elendige Barn vilde have mødt Omhu og Pleie, hvorhen »Børen havde blæst«, men intetsteds inderligere, end hos den fattige Fiskerkone, som endnu igaar stod med tungt Hjerte

ved Graven, der gjemte hendes Barn, der i Dag vilde have fyldt sit femte Aar, om Gud havde forundt det at leve.

Ingen vidste, hvem den fremmede, døde Qvinde var, eller hvorfra hun kom. Skibets Stumper og Spaaner mælede ikke derom.

I *Spanien*, i det rige Huus, indtraf aldrig Brev eller Budskab om Datter eller Svigersøn; de vare ikke komne til deres Bestemmelsessted; stærke Storme havde raset i de sidste Uger; man ventede i Maaneder. – »Total forliist; Alle omkomne!« det vidste de.

Men ved *Huusby-Klitter*, i Fiskerens Huus, havde de nu en lille Purk.

Hvor Gud beskærer Føden for To, finder den Tredie vel ogsaa Lidt til et Maaltid; og nær ved Havet er nok en Ret Fisk for sulten Mund. *Jørgen* blev den Lille kaldt.

»Han er vist et Jødebarn!« sagde man »han seer saa sort ud!« »Han kan ogsaa være en Italiener eller Spanier!« sagde Præsten. Alle de tre Folkefærd syntes Fiskerkonen kom ud paa Eet og trøstede sig med, at Barnet var christent døbt. Drengen trivedes, det adelige Blod holdt Varme og fik Kræfter ved den fattige Kost, voxte til i det ringe Huus; det danske Tungemaal blev hans Tungemaal, som Vestjyden taler det. Granatkjærnen fra Spaniens Jordsmon blev Marehalmens Plante paa Jyllands Vestkyst, dertil kan et Menneske drive det! til dette Hjem klamrede han sig med sit Livs aarlange Rødder. Sult og Kulde, Fattigmands Trang og Nød skulde han prøve, men ogsaa Fattigmands Glæde.

Barndomstiden for Enhver har sine Lyshøider, der siden straale gennem hele Livet. Hvor fuldt op havde ikke han til Lyst og Leg; hele Strandbredden, milevidt, laae med Legetøi: et Mosaik af Rullesteen, røde som Koraller, gule som Rav, og hvide, rundede som var det Fugleæg; alle Farver, og alle slebne og glattede af Havet. Selv det udtørrede Fiskeskelet, de i Vinden tørrede Vandplanter, Tangen skinnende hvid, lang og smal som Bændler, flagrende mellem Stenene; Alt var til Leg og Lyst for Øiet og for Tanken; og Drengen var et opvakt Barn, mange og store Evner laae gjemte i ham. Hvor kunde han huske Historier og Viser han fik at høre, og fingernem var han! af Stene og Skaller satte han hele Fartøier sammen og Billeder, man kunde pynte Stuen med; han kunde underlig snitte sine Tanker ud i en Pind, sagde hans Pleiemoder, og Drengen var dog endnu lille! deilig klang hans Røst, Melodier gik ham strax over Tungen. Der vare mange Strænge spændte i det Bryst, de kunde have klinget ud i Verden, var han bleven stillet andetsteds, end i Fiskerhuset ved Vesterhavet.

En Dag strandede her et Skib, der drev i Land en Kasse med sjældne Blomstersvibler; nogle tog man og puttede i Gryden, man troede, at de vare til at spise, andre laae og raadnede i Sandet, de kom ikke til deres Bestemmelse at udfolde den Farvepragt, den Herlighed, der laae i dem – vilde det gaae *Jørgen* bedre? Blomsterløgene var det snart forbi med, han havde Aaringer endnu at prøve.

Det faldt aldrig ham eller nogen af de Andre derovre ind, hvor eensom og eensformigt Dagen gik, der var fuldtop at gjøre, at høre og see. Havet selv var en stor Lærebog, hver Dag frembød den et nyt Blad, Havblik, Døning, Kuling og Storm; Strandinger vare Glandspunkterne; Kirkegangen stod som Festbesøg, dog af Besøg var eet hjemme i Fiskerhuset særligt kjærkommen, det gjentoges to Gange om Aaret, det var Besøget af Morbroder, Aalebonden fra *Fjaltring* oppe nær *Bovbjerg*; han kom med rødmalet Vogn, fyldt med Aal, Vognen var lukket til som en Kiste og bemalet med blaae og hvide Tulipaner; blev trukken af to blakkede Stude og *Jørgen* fik Lov at kjøre dem.

Aalebonden var det gode Hoved, den muntre Gjest, en Bimpel førte han med sig fuld af Brændeviin, Enhver fik en Snaps af den, eller en Kaffekop fuld, dersom det skortede paa Glas, selv *Jørgen*, i hvor lille han var, blev given et godt Fingerbøl fuldt, det var for at holde paa den fede Aal, sagde Aalebonden og fortalte saa altid den samme Historie og naar man loe af den, fortalte han den strax om igjen for de samme Folk; det gjøre alle snaksomme Personer, og da *Jørgen* i hele sin Opvæxt og ind i Manddoms Aar tog Anvendelse og Talemaade af den Historie, saa maae vi vel høre den.

»Ude i Aaen gik Aalene og *Aalemoder* sagde til sine Døttre, da de bade om at maatte gaae alene et lille Løb op ad Aaen: »»Gaae ikke forlangt! let kommer den fæle Aalestanger og tager Eder Allesammen!«« – men de gik forlangt og af otte Døttre kom kun tre hjem igjen til *Aalemoder*; og de jamrede: »»vi vare bare gaaede lidt udenfor Døren, saa kom den fæle Aalestanger og stak vore fem Søstre ihjel!«« – »»De komme nok igjen!«« sagde *Aalemoder*. »»Nei!«« sagde Døttrene, »»for han flaaede dem, skar dem i Stykker og stegte dem.«« – »»De komme nok igjen!«« sagde *Aalemoder*. »»Ja, men han aad dem!«« – »»De komme nok igjen!«« sagde *Aalemoder*. »»Men saa drak han Brændeviin ovenpaa!«« sagde Døttrene. »»Au, au! da komme de aldrig igjen!«« hylede *Aalemoder*. »»Brændevinet begraver Aalen!«««

»Og derfor skal man altid drikke sin Brændeviins-Snaps til den Ret!« sagde Aalebonden. Og denne Historie blev Flittergulds-Traaden, Humeurets Traad i *Jørgens* Liv. Ogsaa han vilde gjerne udenfor Døren, »lidt op ad Aaen«, det vil sige med Fartøi ud i Verden, og *Moder* sagde som *Aalemoder*, »der ere mange slemme Mennesker, Aalestangere!« men lidt udenfor Klitterne, bare lidt ind i Heden, maatte han dog; og det skulde han komme. Fire fornøielige Dage, de lyseste i hele hans Barndoms Liv, oprullede; al Jyllands Deilighed, Hjemmets Glæde og Solskin laae i disse; han skulde til Gilde – Begravelses-Gilde var det rigtignok.

En velhavende Slægtning af Fiskerfamilien var død; Gaarden laae ind i Landet, »Øster paa, en Streg mod Nord«, som det hed. Fader og *Moder* skulde derover og *Jørgen* med. Fra Klitterne over Hede og Moseland kom de til den grønne Eng, hvor *Skjærumaa* skar sig Vei, Aaen med de mange Aal, hvor *Aalemoder* boede med sine Døttre, dem, de slemme Mennesker stangede og skar i Stykker; dog bedre havde nok Menneskene tidt ikke handlet mod deres Medmennesker; ogsaa Hr. Ridder *Bugge*, som nævnedes i den gamle Vise, blev myrdet af onde Mennesker, og i hvor god han selv kaldes, vilde han jo dog have slaaet ihjel Bygmesteren, der reiste ham Slot med Taarn og tykke Mure, netop der, hvor *Jørgen* med sine Pleieførældre stod, hvor *Skjærumaa* falder i Nissumfjord. Voldbakken var endnu at see, de røde Muurbrokker rundt om. Her havde Ridder *Bugge*, da Bygmesteren var afreist, sagt til sin Svend, »gik efter ham og siig: Mester, Taarnet helder! vender han sig, saa slaaer Du ham ihjel og tager Pengene, han fik af mig, men vender han sig ikke, da lad ham drage i Fred;« og Svenden adlød, og Bygmesteren svarede: »ikke helder Taarnet, men en Gang vil der komme Vester fra en Mand i en blaa Kappe, han vil faae det til at helde!« og det skete hundred Aar derefter, da brød Vesterhavet ind og Taarnet faldt, men Gaardens Eier, *Prebjørn Gyldenstjerne*, byggede sig høiere oppe, hvor Engen slipper, en ny Gaard, og den staaer endnu, og det er *Nørre-Vosborg*.

Der forbi skulde *Jørgen* med sine Pleieførældre, hvert Sted herovre havde man fortalt ham om i de lange Vinteraftener, nu saae han Gaarden med dens dobbelte Grave, Træer

og Buske, Volden, overgroet med Bregner, løftede sig derinde! men deiligst var de høie Lindetræer, de naaede lige op til Tagryggen og fyldte Luften med den sødeste Duft. Mod Nordvest, i Hjørnet af Haven, stod en stor Busk med Blomster som var det Vintersnee i det Sommergrønne; det var en Hyldebusk, den første, *Jørgen* havde seet saaledes blomstre; den og Lindetræerne blev gennem alle Aaringer i Minde, Danmarks Duft og Deilighed, som Barnesjælen »gjemte for den gamle Mand!«

Reisen gik strax videre og mere beqvem, thi netop ud for *Nørre-Vosborg*, hvor Hylden stod i Blomster, kom han op at age, de mødte andre Gjester, der skulde til Begravelsesfesten, og med disse kom de til Vogns, rigtignok maatte de alle Tre sidde bag i, paa en lille Trækiste med Jernbeslag, men det var dog bedre, end at gaae, meente de. Kjørselen gik hen over den knoldede Hede; Studene, som trak, standsede imellem, hvor der kom en frisk Græsplet mellem Lyngen, Solen skinnede varmt, og underligt var det at see langt ude, en Røg, der bølgede, og dog var den klarere end Luften, man saa igjennem den, det var som Lysstraalerne rullede og dandsede hen over Heden.

»Det er Lokemanden, som driver sin Faarehjord,« sagde de og det var nok sagt for *Jørgen*, han syntes, at kjøre lige ind i Eventyrenes Land og var dog i Virkeligheden. Hvor var her stille! Udstrakt og stor laae Heden, men som et heelt kosteligt Teppe; Lyngen stod i Blomster, de cypresgrønne Enebærbuske og friske Egeskud kom som Bouquetter frem i Hedens Lyng; her var saa indbydende til at boltre sig, var kun ikke de mange giftige Hugorme! om dem talte man og om de mange Ulve, her havde været, hvorfor ogsaa Herredet kaldtes Ulvborg Herred. Den Gamle, som kjørte, fortalte fra sin Faders Tid, hvorledes herude Hestene tidt havde stridt en haard Strid med de nu udryddede vilde Dyr, og at en Morgenstund han kom herud, stod en af Hestene og traadte paa en Ulv, den havde dræbt, men Kjødet var heelt gaaet af Hestens Been.

Altfor hurtig gik Veien over den knoldede Hede og gennem det dybe Sand. De holdt ved Sørgehuset, hvor der var fuldtop af Fremmede, inde og ude; den ene Vogn stod ved den anden, Heste og Oxer gik paa den magre Græsning; store Sandklitter, ligesom hjemme ved Vesterhavet, løftede sig bag Gaarden, strakte sig vidt og bredt! hvorledes vare de komne herop, tre Mile ind i Landet og lige saa høie og mægtige som de ved Stranden? Vinden havde løftet og flyttet dem, de havde ogsaa deres Historie.

Psalmer bleve der sjungne, grædt blev der ogsaa, af et Par Gamle, ellers var Alt saa fornøieligt, syntes *Jørgen*, her var Mad og Drikke fuldt op; de deiligste fede Aal og paa dem skal man drikke Brændeviins-Snaps, »den sætter Aalen!« havde Aalebonden sagt, og de Ord kom rigtig nok her til Gjærning.

Jørgen var inde og *Jørgen* var ude; paa tredie Dag følte han sig hjemme her som i Fiskerhuset og paa Klitterne, hvor han havde levet alle sine tidligere Dage. Her paa Heden var rigtignok anderledes rigt, her mylrede med Lyngblomster og med Revlinger og Blaabær, de vældede frem saa store og saa søde, man kunde ordenligt mase dem ud med Foden, saa Lyngen dryppede med den røde Saft.

Hist laae en Kæmpegrav, her en anden; Røgstøtter løftede sig i den stille Luft, det var Hedebrand, sagde man, den lyste deiligt ud paa Aftenen.

Nu kom den fjerde Dag og saa var Begravelses-Gildet ude – de skulde fra Landklitterne til Strandklitterne.

»Vore ere dog de rigtige!« sagde Fader, »disse have ingen Magt!«

Og der blev talt om hvorledes de vare komne her, og det var Altsammen meget forstaaeligt. Ved Stranden var fundet et Liig, Bønderne havde lagt det i Kirkegaarden, da begyndte Sandflugten, Havet brød voldsomt ind, en klog Mand i Sognet raadede til at aabne Graven og see efter, om ikke den Jordede laae og sugede paa sin Tommelfinger, thi da var det en Havmand de havde begravet, og Havet vilde bryde op for at hente ham; Graven blev aabnet, han laae og sugede paa Tommelfingeren, og saa fik de ham strax paa en Karre, to Oxer spændtes for, og som bræmsestikne fore de med ham over Hede og Mose ud i Havet, da holdt Sandflugten op, men Klitterne staae endnu. Alt det hørte og gjemte *Jørgen*, fra de lykkeligste Dage i sin Barndomstid: Dagene ved Begravelses-Gildet.

Deilig var det at komme ud, see nye Egne og nye Mennesker, og han skulde komme mere ud. Han var ikke fjorten Aar, et Barn endnu; han gik med Fartøi, kom ud at kjende hvad Verden giver; prøvede ondt Veir, haard Sø, ondt Sind og haarde Mennesker; han blev Kahytdreng! ringe Kost, kolde Nætter, Tamp og Næveslag vankede, da var der Noget i hans høiadelige spanske Blod, der kogte op, saa at vrede Ord skummede ham om Munden, men det blev nok klogest at tage dem i sig igjen, og det var en Fornemmelse som for Aalen at flaaes, skæres og lægges paa Pande.

»Jeg kommer igjen!« sagde det inden i ham. Den spanske Kyst, hans Forældres Fædreland, Byen selv hvor de havde levet i Velstand og Lykke fik han at see, men han vidste ikke om Hjemstavn og Slægtskab, Familien vidste endnu Mindre om ham.

Den sølle Skibsdreng fik heller ikke Lov at gaae i Land, – dog den sidste Dag Fartøiet laae her, kom han paa Landjorden; der skulde gjøres Indkjøb, og han slæbe det ombord.

Der stod *Jørgen* i usselige Klæder, de saae ud som de vare vaskede i Grøften og tørret i Skorstenen; første Gang saae han, Klitboen, en stor Stad. Hvor var dog Husene høie, Gaderne snevre, mylrende med Mennesker, nogle trængte sig her, nogle der, det var som en heel Malstrøm af Byfolk og Bønder, Munke og Soldater; der var en Skraalen, en Skrigen, en Klingen af Klokker paa Æsler og Muulæsler, Kirkeklokkerne ringede med! der lød Sang og Klang, Hamren og Banken, for hver Profession havde sit Værksted i Døren eller paa Fortoget, og saa brændte Solen saa hedt, Luften var tung, det var ligesom man var kommen ind i en Bagerovn fuld af Skarnbasser, Oldenborrer, Bier og Fluor, det summede og det surrede; *Jørgen* vidste hverken hvor han gik eller stod. Da saae han lige foran sig Domkirkens mægtige Portal, Lysene straaledede ud fra de halvdunkle Hvælvinger, og der kom en Duft af Røgelse. Selv den fattigste Tigger i Pjalter vovede sig op ad Trappen derind. Matrosen, som *Jørgen* fulgte med, lagde Veien gennem Kirken, og *Jørgen* stod i Helligdommen. Brogede Billeder straaledede fra gylden Grund. Gudsmoder med Jesubarnet stod paa Altret mellem Blomster og Lys; Præster i Høitidsklæder sang, og smukke, pyntede Chordrenge svingede Sølv-Røgelsekar; det var en Herlighed, en Pragt at see, det gennemstrømmede *Jørgens* Sjæl, overvældede ham; hans Forældres Kirke og Tro omsluttede ham og slog en Accord i hans Sjæl, saa Taarer stod ham i Øinene.

Fra Kirken gik det tiltorvs, han fik en Deel Kjøkken- og Madvarer at slæbe paa; Veien var ikke kort, træt blev han og saa hvilede han udenfor et stort, prægtigt Huus, der havde Marmorpiller, Statuer og brede Trapper; han lænede sin Byrde op til Muren der; da kom en galoneret Portner, løftede sin sølvbeslagne Stok imod ham og jog ham bort, ham – Husets Barnebarn, men det vidste Ingen der; han allermindst.

Og saa kom han ombord, blev puffet og fik haarde Ord, lidt Søvn og meget Arbeide – saa havde han prøvet det! og det skal være saa godt at døie Ondt i Ungdommen, siger man, – ja, naar Alderdommen da bliver god.

Hans Hyretid var ude, Fartøiet laae igjen ved *Ringkjøbingfjord*, han kom iland og hjem til Huusby-Klitter, men Mo'er var død mens han havde været paa Reise.

Det blev en streng Vinter som fulgte; Sneestorme foer over Hav og Land, man kunde ikke ase sig frem. Hvor forskjelligt var det ikke dog fordeelt i denne Verden! saadan isnende Kulde og fygende Snee her, mens i Spaniens Land var brændende Solhede, ja altfor stærk, og dog, naar det en Dag her hjemme var rigtigt frostklart og *Jørgen* saae Svanerne i store Flokke flyve fra Havet, over *Nissumfjord* op mod *Nørre-Vosborg*, syntes han, at her trak man dog bedst Veiret og her var ogsaa Sommer-Deilighed! i Tankerne saae han da Heden blomstre og mylre med modne, saftige Bær; Lindetræerne og Hyldebusken ved *Nørre-Vosborg* stod i Blomster, derhen maatte han dog engang endnu.

Det lakkede mod Foraaret, Fiskeriet begyndte, *Jørgen* hjalp, han var voxet i det sidste Aar; og rask til sin Gjerning; Liv var der i ham, svømme kunde han, træde Vande, vende og boltre sig derude, tidt blev han varet at vogte sig for Makrelstimerne; de tage den bedste Svømmer, trække ham under Vandet, æde ham og saa er han væk, men det blev nu ikke *Jørgens* Lod. Hos Naboens i Klitterne var en Dreng, *Morten*, med ham kom *Jørgen* godt ud af det og de tog begge Hyre paa et Fartøi til *Norge*, gik ogsaa til *Holland*, og der var aldrig Noget udstaaende mellem de To, men der kan jo let komme og er man lidt heftig af Naturen, saa gjør man let noget for stærke Gebærder, det gjorde *Jørgen* engang, da de ombord kom op at kjævles om Ingenting; de sad just bag Kahytssluffet og spiste af et Leerfad, de havde mellem sig, *Jørgen* holdt sin Foldekniv i Haanden, løftede den mod *Morten*, men blev i det samme kridhvid og saae fæl ud af Øinene. Og *Morten* sagde bare:

»Saa Du er af det Slags, der vil bruge Kniven!« –

Knap var det sagt, før *Jørgens* Haand igjen var nede, han talte ikke et Ord, spiste sin Mad og gik til sin Dont; da de kom fra Arbeidet, gik han hen til *Morten* og sagde: »slaa mig kun lige i Ansigtet! jeg har fortjent det! jeg har ligesom en Gryde i mig, der koger op!«

»Lad det nu være godt!« sagde *Morten*, og derpaa var de næsten dobbelt saa gode Venner; ja da de siden kom hjem i det jydsk Land ved Klitterne og fortalte om hvad der saadan var passeret, blev ogsaa det nævnet; *Jørgen* kunde koge over, men han var en ærlig Gryde alligevel! »Jyde er han jo ikke! Jyde kan man ikke kalde ham!« og det var nu vittigt talt af *Morten*.

Unge og sunde vare de begge To, velvoxne og med stærke Lemmer, men *Jørgen* var den Smidigste.

Oppe i *Norge* drager Bønderfolket til Sæters og fører Qvæget paa Græsning i Høiderne, paa Jyllands Vestkyst har man inde i Klitterne opreist Hytter, tømrede af Vrag og belagte med Hedetørv og Lynglag, Sovesteder strække sig Stuen rundt, og her sove, bygge og boe i den tidlige Foraarstid Fiskerfolket, Hver har sin »Æsepige« som hun kaldes, og hendes Hverv er at sætte Mading paa Krogen, modtage Fiskerne ved Landstigningen med varmt Øl og skaffe dem Mad, naar de trætte komme tilhuse. Æsepigerne slæbe fra Baaden Fiskene, skære disse op og har Meget at gjøre.

Jørgen, hans Fader, et Par andre Fiskere og deres Æsepiger havde Huusrum sammen; *Morten* boede i det næst ved.

Nu var der en af Pigerne, *Else*, hende havde *Jørgen* kjendt fra hun var lille, de To kom meget godt ud af det, de mødtes i Sindelag i mange Ting, men vare lige modsatte at see paa, han var bruun i Skindet og hun hvid, med hørguult Haar; hendes Øine vare saa blaae som Havvandet i Solskin.

En Dag som de gik sammen og *Jørgen* holdt hende i Haanden, det inderligt og fast, sagde hun til ham: »*Jørgen*, jeg har Noget paa mit Hjerte! lad mig være Æsepige hos Dig, for Du er mig som en Broder, men *Morten*, hvem jeg er hyret af, han og jeg ere Kjærestefolk, – men det er nu ikke værdt at snakke om til de Andre!«

Og det var for *Jørgen* ligesom om Klitsandet rørte sig under ham, han sagde ikke et Ord, men nikkede, og det betyder det samme som ja; mere behøvedes der ikke; men han følte lige med Eet i sit Hjerte, at han ikke kunde udstaae *Morten* – og, jo længere han tænkte derover, saaledes havde han aldrig før tænkt paa *Else*, des klarere blev det, at *Morten* havde stjaalet fra ham det Eneste, han holdt af og det var rigtignok *Else*, nu var det gaaet op for ham.

Er det nogenlunde bevæget Sø og Fiskerne vende hjem med deres Fartøi, see dem da sætte over Revlerne: een af Folkene staaer opreist forud, de Andre give Agt paa ham, sidde med Aarerne, som de, foran Revlen, bruge udad, til han giver dem Tegn at nu kommer den større Bølge der løfter Baaden over, og den løftes, saa at man fra Land seer Kjølens af den, i næste Nu er hele Fartøiet skjult af Søerne foran, ikke Baad, ikke Folk eller Mast er at øine, man skulde troe Havet havde slugt dem, et Øieblik efter komme de som var det et mægtig Sødyr der kravlede op ad Bølgen, Aarestængerne røre sig som dets bevægelige Been; ved anden og tredie Revle gaaer det som ved den første, og nu springe Fiskerne i Vandet, drage Baaden i Land, hvert Bølgeslag hjælper dem og giver et godt Sæt, til de have den ude af Havstokken.

En feil Ordre udenfor Revlen, en Nølen, og de lide Skibbrud.

»Saa var det forbi med mig og med *Morten* ligedan!« Den Tanke kom hos *Jørgen* ude paa Søen, hvor just hans Pleiefader var bleven alvorlig syg. Feberen knugede ham; det var lidt ud for den yderste Revle, *Jørgen* sprang op forud:

»Fader, lad mig!« sagde han og hans Øiekast gled hen over *Morten* og over Søerne, men idet hver Aare rørte sig for de stærke Tag og den største Bølge kom, saae han sin Faders blege Ansigt og – kunde ikke lyde sin onde Indskydelse. Baaden kom vel over Revlerne og i Land, men den onde Tanke laae ham i Blodet, det kogte og opkogte hver lille Bitterheds-Trevl, der flossede i hans Erindring fra Kammerats-Tiden, dog kunde han ikke snoe Tvinde deraf og saa lod han være. *Morten* havde spoleret ham, det følte han og det var jo nok til at blive ham hadefuldt. Et Par af Fiskerne lagde Mærke dertil, men *Morten* ikke, han var ligesom altid før, hjælpsom og snaksom, lidt formeget af det sidste.

Jørgens Pleiefader maatte lægge sig tilsengs, det blev Sotteseng, han døde Ugen efter – og saa fik *Jørgen* i Arv Huset henne bag Klitterne, et ringe Huus kun, men det var altid Noget, saa Meget havde *Morten* ikke.

»Nu tager Du vel ikke Hyre meer, *Jørgen*! men bliver altid hos os!« sagde en af de gamle Fiskere.

Den Tanke havde *Jørgen* ikke, han tænkte just paa at see sig igjen lidt om i Verden. Aalebonden fra *Fjaltring* havde en Morbro'er oppe i »*Gammel-Skagen*«, han var Fisker, men dertil velstaaende Kjøbmand som havde Fartøi; det skulde være saadan en yndig, gammel Mand, ham var det nok værdt at staae i Tjeneste hos. *Gammel-Skagen* ligger nordligst oppe

i Jylland, saa langt borte fra Huusby-Klitter, som man her i Landet kan komme, og det var nok det *Jørgen* meest syntes om, han vilde ikke engang blive til *Elses* og *Mortens* Bryllup, der skulde holdes om et Par Uger.

Det var uklog Gjærning at tage afsted, meente den gamle Fisker, nu havde *Jørgen* Huus, *Else* blev nok stemt for heller at tage ham.

Jørgen svarede saa stumpet derpaa, det var ikke let at faae fat i hans Tale, men den Gamle førte *Else* til ham: hun sagde ikke Meget, men det sagde hun:

»Du har Huus! det maa man lægge i Eftertanken!«

Og *Jørgen* lagde Meget i Eftertanke.

Havet har svære Søer, Menneskehjertet har dem endnu sværere, der gik mange Tanker, stærke og svage iblandt, gjennem *Jørgens* Hoved og Sind, og han spurgte *Else*:

»Om nu *Morten* havde et Huus saa godt som jeg, hvem af os tog Du da helst?«

»Men *Morten* har ikke og faaer ikke!«

»Men vi tænke os nu, at han fik!«

»Ja, saa tog jeg vel *Morten*, for saadanne har jeg det nu! men Det kan man ikke leve af!«

Og *Jørgen* tænkte derover den hele Nat. Der var Noget i ham, han kunde ikke selv gjøre sig Rede derfor, men han havde en Tanke, der var stærkere end hans Kjærlighed til *Else*; – og saa gik han til *Morten*, og hvad han der sagde og gjorde havde han vel betænkt, han overlod ham paa de billigste Vilkaar Huset, selv vilde han tage Hyre, det lystede ham saa. Og *Else* kyssede ham midt paa Munden da hun hørte det, for hun holdt jo meest af *Morten*.

I den tidlige Morgen vilde *Jørgen* afsted. Aftenen forud, det var allerede silde, fik han Lyst til endnu engang at besøge *Morten*, han gik, og mellem Klitterne mødte han den gamle Fisker, der ikke syntes om Afreisen, *Morten* maatte nok gaae med et Andenæb syet i Buxerne, sagde han, siden Pigerne bleve saa hart forliebte i ham. *Jørgen* slog den Tale hen, sagde Farvel og gik til Huset hvor *Morten* boede; han hørte hørøstet Tale derinde, *Morten* var ikke alene; *Jørgen* var vankelmodig, *Else* vilde han mindst træffe sammen med, og naar han ret betænkte det, vilde han heller ikke, at *Morten* nok engang skulde sige ham Tak, og saa vendte han om igjen.

Næste Morgen, før Dag, snørede han sin Bylt, tog sin Madæske og gik ned ad Klitterne mod Havstokken, der var lettere at komme frem end paa den tunge, sandede Vei, desuden kortere, thi han vilde først til *Fjaltring*, ved *Bovbjerg*, hvor Aalebonden boede, hvem han havde lovet et Besøg.

Havet var blankt og blaat, Skaller og Konchylier laae der, hans Barne-Legetøi knasede under Fødderne. – Idet han gik, sprang hans Næse op at bløde, det var en ringe Ting kun, men den kan ogsaa have Betydning; et Par store Bloddraaber faldt paa hans Ærme; han vaskede dem af, standsede Blodet og syntes ordenlig at Tabet deraf havde gjort ham lettere i Hoved og Sind. Der blomstrede i Sandet lidt Strandkaal, han brød en Green af og stak i Hatten; freidig og glad vilde han være; det gik ud i den vide Verden, »ud af Døren lidt op ad Aaen!« som Aalebørnene vilde det! »Tager Eder iagt for de slemme Mennesker, de stange, flaae, skære istykker og lægge Eder paa Pande!« gjentog han for sig selv og loe derved, han slap vel nok heelskindet gennem Verden; godt Mod er et godt Værge!

Solen var allerede høit oppe, da han nærmede sig det smalle Indløb fra Vesterhavet til *Nissumfjord*; han saae tilbage, og øinede et godt Stykke borte To til Hest, Andre fulgte, de skyndte sig, ham kom det ikke ved.

Færgebaaden laae paa den anden Side af Indløbet; *Jørgen* raabte til den kom, steg saa ombord, men før han med Roerkarlen var midtveis, kom de Mænd, som saa iilsomt havde skyndt sig, de raabte, de truede og nævnede Øvrighedens Navn. *Jørgen* forstod ikke hvad det betød, men meente at det var bedst at vende om; tog selv et Tag i den ene Aare og roede tilbage; i samme Øieblik sprang Folkene i Baaden og før han vidste Noget, slog de et Toug om hans Hænder.

»Din onde Gjerning vil koste Dig dit Liv!« sagde de; »godt, at vi fik Dig fat!«

Det var hverken meer eller mindre end et Mord, han beskyldtes for at have begaaet. *Morten* var funden stukken med en Kniv i Halsen; en af Fiskerne havde igaar Aftes sildig mødt *Jørgen*, der gik hen til *Morten*; det var ikke første Gang at *Jørgen* havde løftet Kniv mod ham, vidste man; han maatte være Morderen, det var nu om at faae ham vel i Forvaring; *Ringkjøbing* var det rette Sted, men Veien var lang, Vinden stik Vest, ingen halv Time brugte de til at sætte over Fjorden mod Skjærumaa og derfra havde de kun en Fjerdingsvei til *Nørre-Vosborg*, som var en stærk Gaard med Volde og Grave. I Baaden var en Broder til Ladefogden derovre, han meente, de fik nok Lov indtil videre at sætte *Jørgen* der i Hullet, hvor Tatersken *Langemargrethe* havde siddet før sin Henrettelse.

Jørgens Forsvar blev ikke hørt, et Par Bloddraaber paa hans Skjorte talte vissere imod ham; sin Uskyldighed var han sig bevidst, og da det ikke kunde komme til Retfærdiggjørelse her, saa gav han sig hen i sin Skjæbne.

De stege i Land netop ved det gamle Voldsted, hvor Ridder *Bugges* Gaard havde staaet, her hvor *Jørgen* med sine Pleieforældre havde vandret til Gilde, Gravgildet, de fire livsalige, lyseste Barndomsdage. Han førtes igjen den samme Vei hen over Engen op til *Nørre-Vosborg*, og der stod i fuld Blomstring Hyldetræet, de høie Linde duftede, han syntes at have været her den Dag igaar.

I den vestre Bygning af Gaarden er en Nedgang under den høie Trappe, her kommer man ind i en lav, hvælvet Kjelder, og derfra var *Langemargrethe* ført til Retterstedet; hun havde ædt fem Børnehjerter og troede paa, at havde hun faaet to til, saa havde hun kunnet flyve og gjort sig usynlig. Der var i Muren et lille, rudeløst, snevert Lufthul; de duftende Linde udenfor mægtede ikke at sende en Smule Vederqvægelse, Alt var raat og muggent herinde; kun en Brix stod her, men en god Samvittighed er en god Hovedpude, ja saa kunde jo *Jørgen* ligge blødt.

Den planketykke Dør var lukket, en Jernstang skudt for, men Overtroens Mare kryber gennem et Nøglehul, paa Herregaarden og i Fiskerhuset, sagtens herind hvor *Jørgen* nu sad og tænkte paa *Langemargrethe* og hendes Ugjerninger; hendes sidste Tanker havde fyldt dette Rum, Natten før Henrettelsen; han huskede paa al den Trolddom her i gammel Tid var øvet, da Herremanden *Svanwedel* boede her, og det var jo vel bekjendt hvorledes endnu Bindehunden, som stod paa Broen, hver Morgen blev funden hængt i sin Lænke ud over Rækværket. Alt fyldte og gjennemisnede *Jørgen*, dog een Solstraale fra dette Sted lyste ind i ham udefra, og det var Erindringen om den blomstrende Hyld og Lindetræerne.

Længe sad han ikke her, han førtes til *Ringkjøbing*, hvor Fængslet blev ligesaa strengt.

De Tider vare ikke vore; Fattigmand havde det haardt; det var endnu ikke forvundet, at Bøndergaarde og Bønderbyer gik op i nye Herregaarde, og under dette Regimente blev Kudsk og Tjener Birkedommer, der kunde for en ringe Forseelse dømme fattig Mand til Boeslodsfortabelse og til at pidskes til Kagen; endnu fandtes her En og Anden af disse, og i

det jydsk Land, langt fra Kongens *Kjøbenhavn* og de oplyste, velsindede Styrere, gik Loven tidt endnu som den kunde, og det var det Mindste, at Tiden drog ud for *Jørgen*.

Bitterligt koldt var det hvor han sad, naar vilde det faae Ende? Uforskyldt var han kastet ind i Fortræd og Elendighed, det var hans Lod! hvorledes den havde været ham beskaaret heri Verden, fik han nu Tid til at tænke over; hvorfor var han bleven stillet saaledes? Ja, det vilde klare sig »i det andet Liv«, det, der visseligt venter os! den Tro var voxet fast hos ham i det fattige Huus; hvad i Spaniens Fylde og Solskin ikke lyste ind i hans Faders Tanke, blev ham i Kulde og Mørke Fortrøstningslys, Guds Naadegave, og den er aldrig Skuffelse.

Nu lod Foraarsstormene sig mærke. Vesterhavets Rullen hører man milevidt inde i Landet, men først naar Stormen har lagt sig, den lyder som svære Vogne i hundredviis kjørte over en haard, underhulet Vej; *Jørgen* hørte det inde i sit Fængsel og det var en Afvexling; ingen gamle Melodier kunde gaae dybere til Hjertet, end disse Toner, det rullende Hav, det frie Hav, hvor man blev baaren gennem Verden, fløi med Vindene, og hvor man end kom hen, man havde med sig sit eget Huus, ligesom Sneglen har sit; man stod altid paa egen, altid paa Hjemmets Grund, selv i fremmed Land.

Hvor lyttede han til den dybe Rullen, hvor rullede ikke Tanken Erindringer op; »fri, fri! lyksaligt at være fri, selv uden Saaler i Skoene og med lappet Blaargarns Skjorte!« Enkelte Gange blussede det i ham derved og han slog med knyttet Næve mod Muren.

Uger, Maaneder, et heelt Aar var gaaet, da greb man en Kjeltring *Niels Tyv*, »*Hesteprangeren*« blev han ogsaa kaldet, og da – kom de bedre Tider, det blev vitterligt hvad Uret *Jørgen* havde lidt. Nord for *Ringkjøbing* Fjord, hos en Huusmand der havde Krohold, var, om Eftermiddagen før *Jørgens* Afreise fra Hjemmet og Mordet skete, *Niels Tyv* og *Morten* truffen sammen, der blev drukket et Par Glas, og de skulde ikke gaae nogen Mand i Hovedet, men de satte dog Mundlæderet lidt for meget i Gang paa *Morten*, han snakkede stort op, fortalte, at han havde faaet sig en Gaard og skulde giftes, og da *Niels* spurgte om Pengene dertil, slog *Morten* hovmodig paa sin Lomme:

»De ere der hvor de skulle være!« svarede han.

Dette Skryderi kostede ham Livet; da han var gaaet, fulgte *Niels* efter og stak ham med en Kniv i Halsen, for at tage Pengene der ikke fandtes.

Det blev sat vidtløftigt ud fra hinanden, os er det nu nok at vide at *Jørgen* kom paa fri Fod, men hvad erholdt han i Erstatning for hvad han havde lidt i Aar og Dag, i Fængsel, Kulde, stødt bort fra Menneskene; ja, der blev sagt ham, at det var en Lykke at han var uskyldig, nu kunde han gaae. Borgemesteren gav ham ti Mark i Reisepenge og flere af Byens Borgere gav ham Øl og god Mad, der var ogsaa gode Mennesker! ikke Alle »stange, flaae og lægge paa Pande!« men det Bedste ved det Hele var at Kjøbmand *Brønne* fra *Skagen*, ham hos hvem *Jørgen* for et Aar siden vilde have taget Hyre, netop i de Dage var i Ærende nede i *Ringkjøbing*; han hørte om den hele Sag, Hjerte havde han, forstod og følte hvad *Jørgen* havde lidt, nu vilde han gjøre ham det lidt Godt og Bedre, lade ham erfare at der ogsaa ere gode Mennesker.

Fra Fængsel til Frihed, til Himmeriges Rige, til Kjærlighed og Hjertelag gik det nu, ja, det skulde ogsaa prøves; intet Livsens Bæger er heelt Malurt, det kunde intet godt Menneske skjenke et Menneskebarn, skulde da Gud, Alkjærligheden, kunne det?

»Lad nu alt Det være begravet og glemt!« sagde Kjøbmand *Brønne*: »En rigtig tyk Streg sætte vi over det sidste Aar! Almanakken brænde vi! og om to Dage reise vi til det

fredelige, velsignede og fornøielige *Skagen!* en Afkrog i Landet sige de det er; en velsignet Kakkelovnskrog er det, med aabne Vinduer ud til den vide Verden. «

Det var en Reise! det var at trække Veiret igjen! at komme fra den kolde Fængselsluft ud i det varme Solskin. Heden stod med blomstrende Lyng, et mylrende Flor, og Hyrdedrengen sad paa Kæmpegraven og blæste paa sin Fløite, han havde skaaret af et Faarebeen. *Fata morgana*, Ørkenens deilige Luftsyn, med hængende Haver og svømmende Skove, viste sig og den underlige lette Luftbølging, som kaldes Lokemanden, der driver sin Hjord.

Op mod *Limfjorden* gik Reisen over Vendelboernes Land, op mod *Skagen*, hvorfra Mændene med det lange Skjæg, *Langbarderne*, vare udvandrede, da i Hungerstiden under Kong *Snio* alle Børn og Gamle skulde have været slaadet ihjel, men den ædle Qvinde *Gambaruk*, der eiede Jordegods heroppe, foreslog, at heller de Unge skulde drage ud af Landet; derom vidste *Jørgen*, saa lærd var han, og kjendte han ikke *Langbardernes* Land bag de høie Alper, saa vidste han dog hvorledes der maatte see ud, han havde jo selv som Dreng været Syd paa, i Spaniens Land; han huskede de der opstablede Frugt-Dynger, de røde Granatblomster, Summen, Brummen og Klokkeklang i Byens store Kube, men deiligst er der dog i Hjemmets Land, og *Jørgens* Hjem var *Danmark*.

Endelig naaede de da op til »*Vendilskaga*«, som *Skagen* kaldes i gamle norske og islandske Skrifter. Milevidt, med Klitter og Agerland imellem, strækker sig og strakte sig alt dengang *Gammel-Skagen*, *Vester-* og *Østerby* ud til Fyrtaarnet nær »*Grenen*«; Huse og Gaarde laae som endnu, strøede mellem opfygede, omskiftende Sandhøider, et Ørkenland, hvor Vinden boltrer sig i det løse Sand og hvor Maager, Terner og de vilde Svaner lade sig høre, saa at det skærer gennem Ørehinden. Sydvest en Miil fra »*Grenen*« ligger *Høien* eller *Gammel-Skagen*, her boede Kjøbmand *Brønne*, her skulde nu *Jørgen* leve. Gaarden var tjæret, de smaa Udhuse havde hver en omvendt Baad til Tag, Vragstumper vare slagne sammen til Svinesti, Indhegning var her ikke, der var jo ikke Noget at hegne om, men paa Snore, i lange Rækker, den ene over den anden, hang opskaarne Fisk for at tørres i Vinden. Hele Strandbredden var overdyngtet med forraadnede Sild, Voddet kom jo neppe i Vandet, før Silden i Læsseviis blev trukken i Land, der var for mange af den Slags, man smed dem i Havet igjen eller lod dem ligge og raadne.

Kjøbmandens Kone og Datter, ja Huusfolkene med, kom jublende, da Fader vendte hjem, der var en Haandtrykken, en Raaben og Talen, og hvor dog Datteren havde et velsignet Ansigt og to rare Øine!

Inde i Huset var hyggeligt og stort; Fade med Fisk bleve satte paa Bordet, Rødspætter, som en Konge kunde kalde en Pragtret; Viin fra Skagens Viinbjerge, det store Hav, Druerne rulle persede i Land og det baade i Tønder og paa Flasker.

Da Moder og Datter siden fik at høre hvem *Jørgen* var og hvor uskyldigt og haardt han havde lidt, saa lyste Øinene endnu mildere til ham og mildest lyste de hos Datteren, hos den væne Jomfru *Clara*. Han fandt et velsignet Hjem i *Gammel-Skagen*, det gjorde Hjertet godt, og *Jørgens* Hjerte havde jo prøvet Meget, ogsaa Kjærlighedens bittre Sød, den hærdet eller den gjør blødere, *Jørgens* Hjerte var endnu saa blødt, det var saa ungt, der var en ledig Plads deri; det var derfor vistnok meget heldigt at det traf saaledes, at netop om tre Uger skulde Jomfru *Clara* med Skibet op til *Christiansand* i *Norge*, for at besøge en Moster og blive der hele Vinteren.

Søndagen før Afreisen vare de Alle i Kirken til Altergang; stor og stadselig var Kirken, Skotter og Hollændere havde for flere Aarhundreder siden bygget den, et Stykke fra hvor nu Byen laae; noget brøstfældig var den bleven, og Veien op og ned i det dybe Sand var meget besværlig, dog det døiede man gjerne for at komme i Guds Huus, synge Psalmer og faae en Prædiken. Sandet laae lige hen over Kirkegaardens Ringmuur, men Gravene derinde holdt man endnu fri for Sandflugten.

Det var den største Kirke Nord for Limfjorden. Jomfru Maria, med Guldkronen paa Hovedet og Jesusbarnet paa Armen, stod som lyslevende paa Altertavlen; de hellige Apostle vare udhugne i Choret og øverst der paa Muren saae man Portraiter af Skagens gamle Borgemestre og Raad, med deres Bomærker; Prædikestolen var snittet ud. Solen skinnede saa oplivende ind i Kirken paa den blanke Messingkrone og paa det lille Fartøi, der hang ned fra Loftet.

Jørgen var som overvældet af en hellig, barnereen Følelse, som da han som Lille stod i Spaniens rige Kirke, men her var det ham en Bevidsthed at han hørte med til Menigheden. Efter Prædiken var Altergang, han nød med de Andre Brødet og Vinen, og det traf sig saa, at han knælede netop ved Siden af Jomfru *Clara*; dog hans Tanke var saaledes henvendt til Gud og den hellige Handling, at han først da de reiste sig lagde Mærke til, hvem der havde været hans Nabo; han saae de salte Taarer trille ned over hendes Kinder.

To Dage efter reiste hun op til *Norge*, og *Jørgen* gik og gjorde Gavn i Gaarden, var paa Fiskeri, og der var Fisk at fange, flere dengang end nu tildags. Makrelstimerne lyste i de mørke Nætter og viste hvor de gik, Knurhanen knurrede og Kolkrabben gav ynkelige Hyl naar den blev jaget; Fiskene ere ikke saa stumme som man siger, *Jørgen* var det meget meer med hvad han gjemte paa, men det kom vel ogsaa frem engang.

Hver Søndag naar han sad i Kirken og hans Øine fæstede sig paa Moder Marias Billede paa Altertavlen, hvilede de ogsaa en Stund paa det Sted hvor Jomfru *Clara* havde knælet ved hans Side, og han tænkte paa hende, hvor hjertensgod hun havde været mod ham.

Efteraaret kom med Slud og Tøsnee, Vandet stod og sjappede over Skagens Bygrund, Sandet kunde ikke sluge alt det Vand, man maatte vade, om ikke seile med Baad; Stormene smed Fartøi ved Fartøi paa de dødbringende Revler, der var Sneestorme og Sandstorme, Sandet fygede om Husene, saa Folk maatte krybe ud oven fra Skorstenen, men det var ikke noget Mærkeligt heroppe; luunt og godt var der inde i Stuen, Lyngtørv og Vragstumper knittrede og knasede, og Kjøbmand *Brønne* læste høit af en gammel Krønike, læste om Prinds *Amlet* af Danmark, der fra *England* kom i Land herovre ved *Bovbjerg* og leverede et Slag; ved *Ramme* var hans Grav, kun et Par Miil fra, hvor Aalebonden boede; Kæmpegrave, i hundredviis, reiste sig der paa Heden, en stor Kirkegaard, Kjøbmand *Brønne* havde selv været der ved *Amlets* Grav; der blev talt om gammel Tid, om Naboerne, Englændere og Skotlændere, og *Jørgen* sang da Visen om »*Kongens Søn af England*«, om det prægtige Skib, hvor det var udstyret:

»Det var forgyldt mellem begge Bord,

Derpaa stod skrevet vor Herres Ord.

Og der stod malet i fremmer Stavn,

Den Kongesøn tog sin Jomfru i Favn!«

Det Vers især sang *Jørgen* saa inderlig, hans Øine lyste derved, de vare jo rigtignok ogsaa saa sorte og skinnende fra Fødselen af.

Der var Sang og der var Læsning, der var Velstand tilhuse, Familieliv lige ned til Huusdyrene og Alt saa godt holdt; Tinrækken skinnende med skurede Tallerkener, og under Loftet hang Pølser og Skinker, Vintervarer fuldt op; ja vi kunne see Sligt endnu derovre i Vestkystens mange rige Bøndergaarde, saa fuldtop af Føden, saa pynteligt i Stuerne, Kløgt og godt Humeur og i vor Tid ere de komne til Kræfter; Gjestfrihed er der som i Araberens Telt.

Jørgen havde aldrig før levet saa fornøielig en Tid, siden han som Barn, de fire Dage, var til Begravelses-Gilde, og dog var Jomfru *Clara* borte, kun ikke af Tanke og Tale.

I April skulde der gaae Fartøi op til *Norge*, *Jørgen* skulde med. Der var rigtignok nu kommet Humeur i ham, og godt Huld havde han! sagde Moder *Brønne*, det var en Fornøielse at see paa ham.

»Og paa Dig med!« sagde den gamle Kjøbmand, »*Jørgen* har sat Livlighed i Vinteraftenerne, og i vor Moder med! Du er bleven yngre iaar, Du seer godt og yndelig ud! Du var da ogsaa den kjønneste Pige i *Viborg*, og det er meget sagt, thi der har jeg altid fundet Pigerne kjønnest!« *Jørgen* sagde ikke Noget dertil, det skikkede sig ikke, men han tænkte paa Een fra Skagen, og til hende seilede han op, Fartøiet lagde ind ved *Christianssand*, han kom med strygende Vind derop i en halv Dag.

En Morgenstund gik Kjøbmand *Brønne* ud til Fyrtaarnet, der ligger langt fra *Gammel-Skagen* nær ved »*Grenen*«, Kullene paa Vippepanden deroppe havde længe været slukt, Solen stod allerede høit da han kom op i Taarnet; en heel Miil fra Landets yderste Pynt strække sig Sandrevler under Vandet; ud for dem viste sig i Dag mange Skibe og mellem disse troede han med Kikkerten at kjende »*Karen Brønne*,« det hedte Fartøiet, og ganske rigtigt, det var under Opseiling, *Clara* og *Jørgen* var ombord. Skagens Fyr- og Kirketaarne viste sig for dem som en Heire og en Svane paa det blaae Vand. *Clara* sad ved Relingen og saae lidt efter lidt Klitterne komme frem; ja, blev Vinden staaende, kunde de inden en Time naae Hjemmet; saa nær vare de det og Glæden – saa nær vare de Døden og dens Angst.

Der sprang en Planke i Skibet, Vandet trængte ind, der blev tættet og pompet, sat alle Seil til, heiset Nødflag; de vare endnu en heel Miil ude, Fiskerbaade vare at see, men langt borte, Vinden førte mod Land, den Sø der var, hjalp ogsaa, men ikke nok, Fartøiet sank. *Jørgen* slog sin høire Arm fast om *Clara*.

Med hvilket Blik saae hun ham ikke ind i Øiet, da han i *Vor Herres Navn* styrtede sig med hende i Havet; hun udstødte et Skrig, men sikker kunde hun være, han skulde ikke slippe.

Hvad Kæmpevisen sang:

»Der stod malet i fremmer Stavn,

Den Kongesøn tog sin Jomfru i Favn!«

det øvede *Jørgen* i Farens og Angestens Stund; nu kom det ham til Gavn at være en dygtig Svømmer, han arbeidede sig frem med Fødder og een Haand, den anden holdt han fast om den unge Pige, han hvilede paa Vandet, traadte det med sine Fødder, øvede alle de Bevægelser han kjendte og vidste, for at have Kræfter nok til at naae Landet. Han fornam, hun udstødte et Suk, han følte et Krampegys gennemfare hende, og fastere holdt han; en enkelt Sø slog hen over dem, en Strømning løftede dem, Vandet var saa dybt, saa klart, et Øieblik syntes han at see den blinkende Makrelstime dernede eller var det Leviathan selv der vilde sluge dem; Skyerne kastede Skygge over Vandet, og igjen kom blinkende Solstraaler; skrigende Fugle, i store Sværme, foer hen over ham, og Vildænderne, der tunge og søvnige lod sig drive paa Vandet, fløi forskrækket op for Svømmeren; men hans Kræfter

tog af, følte han – Landet var han endnu et Par Kabellængder borte fra, dog Hjelpen kom, en Baad nærmede sig – men under Vandet stod, han saae det tydeligt, en hvid stirrende Skikkelse – en Sø løftede ham, Skikkelsen nærmede sig – han fornåm et Stød, det blev Nat, Alt svandt hen for ham.

Der stod paa Sandrevlen Vraget af et Skib, Søen laae hen over det, den hvide Gallions-Figur støttede sig paa et Anker, det skarpe Jern ragede netop frem til Vandspeilet; *Jørgen* var stødt imod, Strømningen havde drevet ham frem med forøget Kraft; besvimet sank han med sin Byrde, men den næste Sø løftede igjen ham og den unge Pige.

Fiskerne fik dem fat og op i Baaden, Blodet strømmede ned over *Jørgens* Ansigt, han var som død, men Pigen holdt han saa fast klamret, at hun maatte vristes ham ud af Arm og Haand, dødbleg, livløs og udstrakt laae hun der i Baaden, der styrede mod Skagens Green. Alle Midler bleve anvendte for at bringe *Clara* tillive, hun var død; længe havde han derude svømmet med et Liig, arbeidet og afkræftet sig for en Død.

Jørgen aandede endnu, ham bare de til det nærmeste Huus indenfor Klitterne; et Slags Feltskær, der var paa Stedet, iøvrigt ogsaa Smed og Smaahandler, forbandt *Jørgen*, indtil næste Dag Lægen fra *Hjørring* blev hentet.

Den Syges Hjerne var angreben, han laae i Raseri, udstødte vilde Skrig, men paa den tredie Dag sank han hen som i en Døs, Livet syntes kun at hænge ved en Traad, og at den maatte bryde, sagde Lægen, var det Bedste man kunde ønske *Jørgen*.

»Lad os bede Vor Herre at han maa slippe! han bliver aldrig Menneske!«

Men Livet slap ham ikke, Traaden vilde ikke bryde, men Erindringen brast, alle Aandsevneres Baand var overskaaret, det var det Gyselige, et levende Legeme blev tilbage, et Legeme, der skulde vinde Sundhed, gaae igjen.

I Kjøbmand *Brønnes* Huus blev *Jørgen*.

»Han har jo faaet sin Helsot for at frelse vort Barn!« sagde den gamle Mand; »han er nu vor Søn!«

Fjollet kaldte man *Jørgen*, men det var ikke det rette Udtryk; han var, som et Instrument, hvorpaa Strængene ere løsnede og ikke længer kunne klinge, – kun i et enkelt Øieblik, faa Minuter, fik de en Spændkraft, og de klang, – gamle Melodier klang, enkelte Takter; Billeder rullede op og hentaagede, – han sad igjen stirrende, tankeløs; vi tør troe, at han led ikke; de mørke Øine mistede da deres Glands, et sort, beaandet Glas syntes de.

»Stakkels fjollede *Jørgen*!« sagde man.

Det var ham, som under sin Moders Hjerter blev baaren til et Jordliv, rigt og lykkeligt, saa at det var »et Overmod, en forfærdelig Stolthed« at ønske, end sige troe paa et Liv efter dette! Alle de store Evner i Sjælen altsaa spildte? Kun haarde Dage, Smerte og Skuffelse var tildeelt ham; en Pragt-Svibel var han, reven ud af sin rige Jordbund og kastet hen i Sandet for at henraadne! det i Gud skabte Billed havde intet bedre Værd? Kun et Spil for Tilfældigheder var og er det Hele, nei! Alkjærlighedens Gud maatte og vilde give ham Erstatning i et andet Liv for hvad han her led og savnede. »Herren er god mod Alle og hans Barmhertighed er over alle hans Gjæringer.« De Ord af Davids Psalme udtalte i Tro og Fortrøstning den fromme, gamle Kjøbmands Hustru, og hendes Hjertes Bøn var at *Vor Herre* snart vilde løse op for *Jørgen*, at han kunde indgaae til »Guds Naadegave«, *det evige Liv*.

Paa Kirkegaarden hvor Sandet fygede hen over Muren var *Clara* begravet; det syntes som om *Jørgen* ikke havde Tanke derom, det hørte ikke til hans Tankesum, den løftedes kun

i Vragstykker fra en Fortid. Hver Søndag fulgte han Familien til Kirke og sad stille med tankeløst Blik; en Dag, under Psalmesangen, udstødte han et Suk, hans Øine lyste, de vare vendte mod Alteret, mod det Sted, hvor han for meer end Aar og Dag siden havde knælet med sin døde Veninde, han nævnede hendes Navn, og blev hvid som et Klæde, Taarer trillede ned over hans Kinder.

Man hjalp ham ud af Kirken, og han sagde dem, at han følte sig vel, syntes ikke, at der havde feilet ham Noget, han havde ingen Erindring derom, den af Gud Prøvede, Henkastede. – Og Gud, vor Skaber, er viis og alkjærlig, hvo kan tvivle? vort Hjerter og vor Forstand erkjender det, Bibelen bekræfter det: »Hans Barmhertighed er over alle hans Gjerninger!«

I *Spanien*, hvor mellem Oranger og Laurbær de mauriske gyldne Kupler ombølges af varme Luftninger, hvor Sang og Castagnetter klinge, sad i det pragtfulde Huus en barnløs Olding, den rigeste Kjøbmand; gjennem Gaderne droge Børn i Procession med Lys og vaiende Faner. Hvor meget af sin Rigdom vilde han ikke have givet for at eie sine Børn, sin Datter eller hendes Barn, det, som maaskee aldrig saa denne Verdens Lys og hvorledes da Evighedens, Paradisets? »Stakkels Barn!« Ja, stakkels Barn! just Barn og dog op i de tredive Aar – saa gammel var *Jørgen* bleven der i *Gammel-Skagen*.

Sandflugten havde lagt sig hen over Kirkegaardens Grave, heelt op om Kirkens Muur, men her hos de Forudgangne, hos Slægt og Kjære vilde og maatte de Døde jordes. Kjøbmand *Brønne* og hans Hustru hvilede her hos deres Barn under det hvide Sand.

Det var tidligt paa Aaret, Stormenes Tid; Klitterne røg, Havet kastede høie Søer, Fuglene, i store Skarer, som Skyer i Storm, foer skrigende over Klitterne; Stranding fulgte paa Stranding i Revlerne fra Skagens Green til Huusby-Klitter.

En Eftermiddag, *Jørgen* sad alene i Stuen, lysnede det op i hans Sind, en Fornemmelse af den Uro, som tidt i yngre Aar drev ham ud i Klitter og paa Hede:

»Hjem! hjem!« sagde han; Ingen hørte ham; han gik ud af Huset, ind i Klitterne, Sandet og Smaastene fygede ham i Ansiget, løftede sig i Hvirvler omkring ham. Han gik henimod Kirken; Sandet laae op om Muren og halvt op paa Vinduerne, men i Gangen foran var Sandet kastet, Kirkedøren var ikke laaset, og let at aabne; *Jørgen* gik derind.

Vinden foer hylende hen over Skagens By; det var en Orkan, som ikke i Mands Minde, et forfærdeligt Guds Veir, men *Jørgen* var i Guds Huus, og mens det blev sort Nat udenfor, lyste det inde i ham, det var Sjælens Lys der aldrig vil udslukkes; den tunge Steen der laae i hans Hoved, fornam han, sprang med et Knald. Han syntes at Orgelet spillede, men det var Stormen og det rullende Hav; han satte sig i Kirkestolen, og Lysene bleve tændte, Lys ved Lys, en saadan Rigdom, som han kun havde seet det i Spaniens Land, og alle Billederne af de gamle Raadmænd og Borgemestre bleve levendegjorte, de traadte ud af Væggen hvor de havde staaet i Aaringer, de satte sig i Choret; Kirkens Porte og Døre aabnede sig, og ind traadte alle de Døde festligt klædte, som i deres Tid, de kom under en skjøn Musik, og satte sig i Stolene; da lød Psalmesangen som et rullende Hav, og hans gamle Pleieførelde fra Huusby-Klitter vare her, og den gamle Kjøbmand *Brønne* og hans Hustru, og ved Siden af dem, tæt op til *Jørgen*, sad deres milde, elskelige Datter, hun rakte *Jørgen* Haanden, og de gik op til Alteret hvor de før havde knælet, og Præsten lagde deres Hænder sammen, indviede dem til Livet i Kjærlighed. – Da bruste Basunernes Lyd, forunderlig som en Barnerøst fuld af Længsel og Lyst, den svulmede til Orgelklang, til en Orkan af fulde, opløftende Toner, livsalige at høre og dog mægtige til at sprænge Gravens Steen.

Og Skibet der hang i Choret dalede ned foran de To, det blev saa stort, saa pragtfuldt, med Silke-Seil og forgyldent Raa, Ankerne vare af det røde Guld og hvert Toug med Silketvinde, som der stod i den gamle Sang. Og Brudeparret steg ombord, og hele Kirkens Menighed fulgte med, og der var Plads og Herlighed for dem Alle. Og Kirkens Vægge og Buer blomstrede som Hylden og de duftende Lindetræer, blideligt viftede Grene og Blad; de bøiede sig, skilte sig ad, og Skibet løftedes og seilede med dem gennem Havet, gennem Luften, hvert Kirkelys var en lille Stjerne, og Vindene istemte Psalmesang og Alle sang med: »I Kjærlighed, til Herlighed!« – *»Intet Liv skal fortabes!«* – »Livsalig glad! Hallelujah!«

Og disse Ord vare ogsaa hans sidste i denne Verden, Baandet brast, som holdt den udødelige Sjæl, – der laae kun et dødt Legeme i den mørke Kirke, som Stormen susede over og omhvirvlede med Flyvesand.

Næste Morgen var det Søndag, Menigheden og Præsten kom til Gudstjeneste. Veien herhen havde været besværlig, næsten ufremkommelig over Sandet, og nu da de vare her, laae en stor Sandmile fyget høit op for Kirkedøren. Og Præsten læste en kort Bøn, sagde, at Gud havde lukket Døren for dette sit Huus, de maatte nu gaae og andetsteds reise ham et nyt. Saa sang de en Psalme og vandrede til deres Hjem.

Jørgen var ikke at finde i Skagens By eller mellem Klitterne hvor de søgte; de rullende Søer op i Sandet havde trukket ham med sig, hedte det.

Hans Legeme laae jordet i den største Sarkophag, i Kirken selv; Gud havde i Stormen kastet Jord paa Kisten, det tunge Sandlag laae der og ligger der endnu.

Sandflugten har dækket de mægtige Hvælvinger. Klittjørne og vilde Roser voxte hen over Kirken, hvor Vandreren nu skrider hen til dens Taarn, der peger op af Sandet, en mægtig Ligsteen paa Graven, seet milevidt; ingen Konge fik den mere prægtig! Ingen forstyrrer den Dødes Hvile, Ingen vidste eller veed det, før nu, – Stormen sang det for mig mellem Klitterne!